

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik. izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLI.

V Ljubljani, 9. listopada 1888.

List 45.

Shod katoličanov na Dunaju.

Razpošiljajo se navdušena vabila po vsi Avstriji na veliki katoliški shod, tabor, ki bode od 26. do 29. tega mesca na Dunaju. Minulo je že enajst let od prvega in doslej edinega katoliškega shoda za vso katoliško državo našo. Naj boljši in naj slavniji katoliški možje kličejo verle katoličane k velikemu shodu, da se pomenijo, kaj bi bilo storiti katoličanstvu v prid, sedanji čas, ko je sv. Cerkev v hudih stiskah.

Taki shodi pripomorejo, da se misli pojasnujejo, da se verni v mislih bolj zedinijo in navdušijo za to, kar je naši sv. veri v korist.

Na takem zboru se vse prevdarja in presoja, kar bi bilo koristno katoliški stvari; kadar pa se zbor razide, se dobre misli, sklepi in načerti razširjajo po vsih deželah, ter utegne biti od tod korist prav velika.

Zato gospodje odborniki in osnovatelji tega zbora prav goreče vabijo, da bi se jih mnogo iz vsega cesarstva vdeležilo tega važnega shoda. To je toliko bolj želiti, ker bliža se čas, da se doverši dvoje imenitno obhajanje, to je, mašniška petdesetletnica sv. Očeta Leona XIII in štiridesetletnica našega presvitlega cesarja. Ta shod bodi kakor nekaka krona teh dogodkov; naj se zberó tehtni možje v katoliški shod, ki naj bo pomlajenje katoliških prizadevanj.

Ta shod bo budil cerkvene misli in želje; bo pa tudi domoljubno delo, ker bo pospeševal družbinski mir in katoliško krepost, in ravno to vterjuje ob enem Avstrijo; zakaj podlaga Avstrije sloni na katoliškem kerkšanstvu.

Obravnavala se bodo velika vprašanja sedanjosti, skeleče družbinsko ter socijalno vprašanje, povdarjala se opravičena zahteva verake šole, razpravljala se načela za šolske nauke, gojitev vede in umetnosti, časnikarstvo in slovstvo, — vse tako, da se podpira prestol in oltar, ter se rešijo milijoni državljanov časne in večne nesreče.

Vse to in tako prizadevanje pa zročujejo gospodje osnovatelji v varstvo Jezusovega presv. Serca in priporočajo v molitev vsim, ki ljubijo Boga in njegovo Cerkev.

Načelnik temu vravnavanju je slavni katoličan grof Anton Pergen; vsih odbornikov skupaj je 40 katol.

móz, kakor: gr. Belkredi, gr. Braudis, gr. Kar. Chorinsky, Kar. gr. Falkenhayn, gr. Nostic, tudi naša rojaka, deželni glavar dr. Jož. Poklukar in kan. sem. vodja dr. Jan. Kulavic itd.

Kdor se želi tega shoda vdeležiti, mora do 15. tega mesca naznaiti s polnim svojim naslovom itd. dr. Sim. Hagensuer-ju na Dunaj (I. Wollzeile 3), in priložiti 3 gld. za stroške shoda in za poročila, ki se mu bojo poslala. Tudi naj manj znani vdeležniki priložé priporočilo od kterege odbornikov. Pošljejo se jim še do časa karte za znižane cene na železnicah, ktere veljajo tudi za vstopnice pri zborih.

Po končanem shodu 29. t. m. bode skupni obed za omejeno število oseb zaradi tesnih prostorov. Kteri se ga želi vdeležiti, priloží še 3 gld. več — ta cena brez pijače. — Odbor je oskerbel in bo vsakemu naznačil ceno bivališča. Imenik tacih gostileu dobil se bo v pisarni katol. resurze (I., Annagasse 9, in pri razdelitvi vstopnic (I., Wollzeile 3). Legitimacije za znižano ceno pri železnicah se dobijo pri odboru; toraj naj vsakdo tudi prej ko moč naznani železnico in postajo, kje bo pristopil.

Naznanjajo še tudi:

V ponedeljek, 26. nov. ob 7ih zvečer bode pozdravljenje vdeležnikov in vstanovni zbor katoliškega shoda („Musikvereinssaal“ v mestu, Künstlergasse 3).

V torek, 27. nov., ob 8ih zjutraj bo slovesna sv. maša v stoljnici sv. Štefana. Ravno ta dan od 10—12 dopoldne in od 1—7ih zvečer bodo pripravljavna posvetovanja, ločena po tvarinah.

V sredo, 28. nov., ob 8ih zjutraj, v cerkvi „am Hof“ mertvašnice za umerle deležnike 1. katol. shoda. Od 10—12ih dopoldne in od 2—6ih popoldne pripravljavna posvetovanja. Ob 7ih zvečer prvi določevalni zbor.

V četrtek, 29. nov., od 8—12 dopoldne posvetovanja pripravljavna, ob 2eh dopoldne drugi sklepavni polni zbor. Ob 6ih zvečer sklepna seja, potem gostija za slovo.

Opomnjeno še bodi, da je odbor svoj namen, da skliče katoliških móz k posvetovanju katoliških zadév naznanil sv. Očetu Leonu XIII, ter prošil k temu apostolskega blagoslova. Sv. Oče pa so močno pohvalili ta namen in osnovo ter podelili apostolski blagoslov.

Kdor tedaj ima čas in potrebnega beca, naj se vdeleži; ne bo mu žal.

Zavetnik učiteljev na ljudskih šolah.*)

Sveti Kasijan (imé pomeni strogega moža) je bil prišel kot goreč oznanovalec svete vere na Tirolsko, kjer je v mestu Sabioni (Säben) ustanovil škofijo, katero so kasneje prestavili v Briksen. Najberže je imelo njegovo goreče delovanje le malo uspeha, ker svetnik se je vernil nazaj v Italijo, ter ondi v mestu Imola ali Sylla ustanovil deško šolo, z dobrim namenom, nedolžno in še nepokvarjeno mladino pridobiti za krščanstvo. Med tem ko je bral, pisal, številil, se trudil z učenci, sadil je ob enem v mlada serca seme prave krščanske ljubezni, ter jim tako vcepil spoštovanje do krščanske vere, strah in stud pred grehom, ljubezen do pobožnosti, vsih lepih čednost. Njegovi učenci niso napredovali sijajno samo v vednostih, temuč odlikovali so se tudi s skromnostjo in pravostjo. —

Tako je prišlo v začetku četrtega stoletja grozovito povelje cesarja Dijoklecijana, vse kristjane poiskati, v ječo vreči, da, celó pomoriti, če bi se branili od poganske gosposke češčenim malikom darovati.

Kasijan je bil prvi peljan pred poganskega sodnika. Prinesli so majhen kip Jova (Jupitra), najvišjega pogankega malika. Kasijan je vzel kip v roko, ter ga v sveti gorečnosti treščil ob tla, da se je takoj razbil, in je dejal: „Tu imate vašega bogá, ki sam sebi ne more pomagati, ter ni nič družega, nego podoba grešnega človeka, ki je pred davnim časom živel.“ S strahom in grozo je gledalo in poslušalo zaslepljeno ljudstvo, ter zahtevalo, češ, oskrunevalec bogov mora umreti. Tudi sodnik, kateri bi k t razumen mož bil lahko spoznal, kako abotno je češčenje malikov, je iz časnih ozirov temu pritegnil; mislil je, da mora ostro in krivično postaviti trinogovo spolnovati in bal se je za svojo službo, ter je priterdil želji ljudstva. Obsodil je Kasijana k smrti in izdal ga je njegovim lastnim učencem, ter jih nahujskal, da naj ga usmertijo. Toda, ker so se otročja serca upirala, svojemu učitelju kaj žalega storiti, nahujskali so dečke, češ, da je njihov učitelj čarovnik, preklinjevalec bogov, hujskač in zapeljivec ljudstva, in da se mora zato s smertjo kaznovati. Nato so svetnika slečenega privezali k stebri, in zapeljani otroci so potem grozovito gerdo delali z njim: eni so ga s tablicami bili v obraz in po glavi, drugi s čertali bódli, mu mesarili kožo in cele kose mesa z njega tergali. S takim terpinčenjem so zedinovali še prehudo zaničevanje in psovanje.

Sveti mož, učitelj teh otrok, se ni z nobeno besedico pritožil nad nehvaležnostjo svojih učencev, temuč potrpel, dolgo in grozovito mučenje. Terpel je spominjaje se Boga in Zveličarja z vso pohlevnostjo in še na ves glas Boga hvalil, dokler ni izdihnil svoje lepe duše v roke svojega Zveličarja, za čegar čast se je toliko vojskoval, delal in terpel. Kristjani v Imoli so ga pokopali; pozneje so ga prenesli v prezalo cerkev. Njegovo truplo, razun nekaterih svetinj, ki se časte v Briksnu, počiva v stoljni cerkvi v Imoli. Njegov god se praznuje 13. avgusta.

Kakošni pa se nauki posnemajo iz tega?

1.) Kakor je ustanovil sv. škof šolo v Imoli, in bil ondi prvi učitelj, tako so skoro vse šole v krščanskih

*) Malokaki stan je tako potreben posebne pomoči dan danes, kakor učiteljski, ko se mladina tako zgodaj na slabo nagiba, da bi Bog dal dobrih učiteljev, tem pa tudi moč, da bi mogli serca mladine k Bogu obračati in vsega hudega varovati. Iz tega namena naj nasleduje nekaj iz življenja zavetnika učiteljev.

deželah ustanovili duhovni, cerkveni služabniki zderževali jih in dopolnili. Šola, kakor zgodovina spričuje, je hči sv. Cerkve. Krščanski misijonarji prično svoje delo navadno s šolo. Kteri šolo tergajo iz duhovskih rok, delajo naj večo krivico: ne bo se jim dobro godilo. Prav nehvaležno in ne manj nespametno delajo tisti, kteri še vedno vpijejo in počenjajo, kakor da bi bila šola kdo vé v kaki sužnjosti, ako je v duhovskih rokah!

2.) Sveti Kasijan je porabil vsak šolski predmet k pospeševanju božjega strahu in kreposti. Vsak učitelj naj ravna na isti način, tako bode ljudstvu koristil, in si bo pridobil časne in večne zasluge.

3.) Nehvaležnost je večkrat plačilo svetá. Vsak učitelj lahko doživi od posameznih spridenih učencev to žalostno skušnjo; toda znal se bode tolažiti, če se navadi, iz ljubezni do Boga vse svoje dolžnosti spolnovati. Ena zelo potrebnih nalog učiteljev pa je tudi ta, da naj velikrat učencem zaterjuje, kako velika dolžnost učencev je hvaležnost za dobrote in kako ostudna pregreha je nehvaležnost.

4.) „Upogni otroka svojega že od njegove mladosti.“ To je zlat nauk večne Modrosti. Zdi se neverjetno, da bi otroci svojega lastnega učitelja tako neusmiljeno mučili in morili, pravi Ott v svojem življenjepis o sv. Kasijanu; toda znano je iz skušnje, kako so mnogokrati še čisto mladi otroci nagnjeni k hudobiji in k grozoviti prešérnosti. Že mali in malo zavedni otroci imajo dostikrat veselje kaj raztergati, razdjati, nad čim se znositi, koga udariti. In kdo ne vé, s kako jezo velikrat kričé, cvilijo, z nogami odbijajo, po tleh se valjajo! (Videl sem otroka, mislim, mohamedanskega, ki je v debelem prahu na trebuhu ležal in grozovito cvilil in razgrajal. Pa tudi odrasčenega, gobovega človeka v Jeruzalemu, v Cedrovskem dolu sem videl, ki je v svoji nesreči enako počenjal, ker najberže ni razumel krščanske potrpeljivosti.)

Starši in odgojniki iz opičje ljubezni take napake velikrat prezirajo, ali pa jih še sami pospešujejo, misleč, da otrok je še neumen in ne pomislijo, kaj bo izrastlo iz tscih nevarnih nagnenj k hudobiji in razposajenosti. Hudobija raste z otroci vred, in ne dá se več ukrotiti; od tod je toliko hudomušjih otrok, odrasčenih sinov in hčér, dostikrat svojeglavnih služabnih oseb in poslov. Marsikteri gospodarju, gospodinjji nobene ne zamolčí, ko bi si imel jezik dati izdreti! Tudi marsiktera žena ogrení vse življenje v hiši z vednim godenjanjem nad možém, ali pa s tem, da po dolge dneve rivec kuha. Se vé, da s tim tudi tistih mož ne zagovarjam, ki ne živé tako, kakor je dolžnost krščanskih soprogov. To je po večem od tod, ker eni in drugi iz mladih dni niso prav odgojeni, zlasti ne po krščansko. — Pa koliko tudi celo samomorov in družih nesreč izvira iz tega!

Zato, pravi Ott, imajo starši sveto dolžnost, z vso skerblijvostjo iz mladih serc pukati osat svojeglavnosti, hudobije in termoglavnosti. Nikoli ne smejo pri otroku terpeti svojeglavnosti in nasprotno terme; torej šibi ne prizanašati, zakaj Modri pravi: „Kdor šibi prizanaša, sovraži svojega otroka.“

O sveti Kasijan, zvesti služabnik Jezusa Kristusa! Sprosi pred prestolom Najvišjega staršem in rednikom pravo, sveto ljubezen do otrok, otrokom pa strah pred grehom in gorečo ljubezen do Boga in bližnjega. Amen.

De impedimentis ad perfectionem.

Plura sunt, quae animam a perfectione abducere possunt. Praeprimis impedimenta remouentur et sic via sternatur facilior ad perfectionem. Obstacula veniunt primo: a sensibus non custoditis.

Quae sunt igitur pericula sensuum?

Cum „caro concupiscat adversus spiritum“, impeditur anima saepius a profectu in virtute per sensus non recte custoditos. Periculosi sunt praesertim sensus tactus et visus.

a) De sensu tactus sic ait „Thomas 1. p. q. 76. a. 5:

„Omnes alii sensus fundantur super tactum. Unde si debilis est in resistentia sensus tactus, etiam alii sunt debiles seu ad ruinam faciles.“

Maximum periculum a sensu tactus ideo venit, quia hic in toto dilatatur corpore et propius sensualitatem excitat. Qui corpus suum delicate tractat ac ei in omnibus commoditatibus indulget, periculo virtutis violandae facile obicitur.

Mortificandus est ergo tactus, tolerando incommoditates aëris, tempestatis, operum laborio-orum, vitando ignaviam et acediam quoad corporis quietem et somnum, suscipiendo etiam aspera quaedam, uti flagellationes, orationes genibus flexis et brachiis extensis, cilicia et similia. Praeferendae sunt autem poenitentiae, quae carnem affligunt, sed illam non dilacerant cum sanguinis effusione: cavendum quippe est, ne asperitatibus natura nimis frangatur et officiorum impletio impediatur.

Attendendum porro est, ut externae poenitentiae cum interno mortificationis spiritu iungantur; secus illae potius superbiam foverent. Humilientur ergo spiritus et caro; tunc erit mors, per quam dicit Apost. (II. Cor. c. 4. v. 10—12) manifestari vitam lesu in carne nostra mortali eamque operari in nobis. Mortificatio sensuum vitam Christi patientis in nobis dum contra vitam sensuum mortem animae operatur.

b) Sensus visus exinde periculosus agnoscitur, quia magna est sympathia oculi et cordis, et maxima pars impressionum ab oculis venit. Unde Ierem. c. 9. v. 21: „Ascendit mors per fenestras.“ Et Iob. 31. 1: „Pepigi foedus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine.“

Fraenanda est ergo curiositas et circumspiciendi voluptas non solum quoad illicita, sed in licitis etiam; tunc enim facile a vitiosis oculis cavebit, si obiectis indifferentibus ad nutum voluntatis claudatur.

Oculi temperantia attendenda praesertim est in conversatione cum personis alterius sexus, ut nostrae et aliorum virtuti consulamus. Caeterum bene haec duo distinguas, intueri seu oculos figere et videre. Primum, quod a nostra omnino pendet voluntate, valde periculosum est.

c) Quoad sensum auditus ait Eccli. 28. 28: „Sepi aures tuas spinis.“ Ex quibus verbis patet, pericula etiam ex hoc sensu multa obvenire eiusque custodiam valde necessariam fieri. Impressiones quippe malae in anima producuntur a licentiosis vel pravis colloquiis, a cantu lascivo etc. Nec solum damna in castitate, verum etiam in aliis virtutibus pati quis potest ex sensu aurium non custodito, prout ea, quae audiuntur vel contra charitatem, aut contra humilitatis spiritum in se ipso fovendum.

Mortificandus est sensus auditus per fugam illicitae conversationis vel turpis aut liberioris cantus, nec non repressionem curiositatis in multis, etsi non illicitis, audiendis.

d) Sensus gulae non custoditus copiosam praebet concupiscentiae materiam. Per intemperantiam quippe corpus ad turpem inertiam vel ad incompositam hilaritatem et etiam ad libidinem disponitur, dum mentis acies ad orationem rerumque caelestium intelligentiam hebetatur. Qui palato dominari nescit, ad virtutem solidam numquam eluctabitur. Recte Cassianus: „Impossibile est saturum ventrem pugnam interioris hominis non experiri.“ Et liber de Imit. Christi ait: „Fraena gulam, et omnes carnis concupiscentias facilius frenabis.“

Non solum autem vitanda est intemperantia cibi vel potus, sed sensus gustus refraenandus est per voluntarias, etsi exiguas, sed frequentes abstinencias, non quaerendo delicatiora, non edendo ad satietatem nec praeter horas consuetas etc.

Cum refraenatione gustus temperantiam quoque linguae coniungimus. Linguam vocat apost. Iacobus universitatem iniquitatis, unde elucet linguae refraendae necessitas, ut iniquitates vitentur ac laesiones huius vel alterius virtutis, castitatis, charitatis, humilitatis, iustitiae etc. Praeceptum Eccli (28. 29) aureum est: „Verbis tuis facito stateram et fraenos ori tuo rectos; et Psalmista orat:“ Pone, Domine, custodiam ori meo et ostium circumstantibus meis. (Ps. 140. 3) — Duplicem quippe custodiam dedit linguae Deus, dentium et lubiorum, ut quodammodo sensus linguae iuter limites honestatis retineatur.

Qui vult ergo virtuti ac perfectioni studere, huic sensui recte fraenando attendat oportet. „Si quis putat se religiosum esse, non refraenans linguam suam... huius vana est religio.“ Iac. 1. 20.

Fiet enim de illo, quod dicitur in Prov. 10. 19: „In multiloquio non deerit peccatum.“

Quandoque conscientiae ceteroquin timoratae confabulandi dulcedine nimis capiuntur; sed hae quoque in seipsis experiuntur, quod ait liber de Imit. Christi: „Quoties inter homines fui, semper minor homo redii;“ et alibi: „Facilius est omnino tacere, quam verbo non excedere.“

e) Sensus odoratus minime videtur periculosus. Attamen exquisitae oblectationes in odoriferis liquoribus, unguentis etc. sensualitatem excitant et tentationes attrahunt. — Porro nimia circa ipsum mollietates, praeterquam quod hominem effeminatum produunt, ipsis etiam officiis negligendis occasionem praebere potest e. g. in infirmis visitandis, in confessionibus excipiendis. (Fol. Arch. D. Gorit.)

A.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. V praznik vsih Svetnikov in vsih vernih duš dan je lepo vreme privabilo tisoče ljudi na ljubljansko lepo pokopališče. Vsak se je, djal bi, skušal, kako bi bolje okrasil grob drazih svojcev, in človeku, gredočemu po pokopališču, videlo se je, kakor bi bila prelepa livada.

Tudi so se odraščeni pričujoči postavno obnašali; le nekteri smerkolini, ki niso vredni, da bi v nekdanji „Lovševi jami“ z mačkami kosili, so resnobno pričujoče s tem žalili, da so sveti kraj skrunili s tabakovim dimom, ki se je kadil izmed njihovih černih zób, ker ni bilo koga, da bi jih bil za uho prijel in bacnil s svetega kraja.

Ne bom opisoval prelepih starih in novih spomin-kov, kateri pričajo, da imamo v deželi do-ti umetnih mož, pa tudi vernih in hvaležnih serc, ki sebe in svoje drage umerle časté s spodbudljivimi spominki, ktere jim na grobe stavijo.

Pristaviti smemo tukaj, da spominek blagemu r. g. Jož. Jeriču izdeluje g. Vodnik in da bo stal nekaj čez poldrugi sto gld. Upamo, da ga bo prav lepo zveršil. Tudi je že zložena dobra tretjina darov za ta namen. Deželi je pač sami v čast, da se mu kaj čed-nega postavi.

Še je prilika omeniti, da prav lepe ograje k večim spominkom verlo lepo izdeluje g. Anton Belec, klepár v Št. Vidu nad Ljubljano.

Taki spominki so stalni in žive opominjajo k mo-litvi in dobrim delom za naše ljube pokojnike. Tistih neštevilnih dražih vencev in trakov je pa v novi dobi take množice, da se smé že potrata imeenovati; ako bi se le tretji del tega obrnil za ubožne (recimo tudi — dijake), za ss. maše itd., bilo bi umerlim silo veliko pomagano; tako pa — zdi se mi — velikrat doní glas iz groba:

Vaša „zadnja čast“ predraga
Malo mertvim nam pomaga!

Iz Ljubljane. („Rimski Katolik II.“*) — *Hus-heretik.*) Kakoršnega lista smo želeli dolga leta slovenski inteligenci, zlasti mladini, tacega imamo v dr. Ant. Mahničevih krasnih snopičih z imenom „Rimski Ka-tolik.“ Ravno je prišel na svetlo II. zvezek, ki zopet ima izvrstne, času primerne ohravnave, daljše in krajše spise. Kolikor smo mogli v naglici pregledati, so res vse pohvale vredni spisi in le želeli je, da bi se to delo prav močno razširilo. Vsi prijatelji resnice naj si za to prizadevajo. Ne 2 gld., kolikor znaša celo-letna naročnina, temveč dva rumena cekina je vredna vsaka knjižica.

Obseg družega obširnega zvezka (224 str.) je na-slednji: Rimski papež in prostost. — Več luči — o ker-ščanskem idealizmu. — Katoliški liberalizem. — Pisma o vzgoji. — Nekonfesijska šola, vera, narodnost. — Čertice o ruski cerkvi. — Narodna prosvéta. Ljudska šola. — Pamet in sv. pismo o narodnosti. (Kulturni pan-slavizem.) — O bistvu cerkve. — Listek: Iz dnevnika Štef. Hudulje. — Židovstvo in framonstvo. — Slovtvo: „Gorazd.“ — Ogleđ po katoliškem in slovanskem svetu: Gr. Tolstoj o veri. — Rastoči vpliv katoliške ideje. — Poljski glas o narodnosti. — Hus heretik pa česki narod. — Iskra božja.

Naj postavimo tukaj, kar piše o Husu krivovercu, ki ga proglašajo za „rešitelja českega naroda.“ Pravi namreč na str. 222 in nasl.:

Hus-heretik je baje rešitelj českega naroda!

Po raznih potih se tudi naša mladina poučuje, kakor bi nekdanje husitsko gibanje bilo jedini, neiz-ogiben pogoj sedanjega obstoja naroda českega. Blago-dejen ta vseh se pripisuje posebno Husovemu uporu proti oblasti cerkve. To prepričevanje vlija v mlada, svojo narodnost strastno ljubeča serca nenaravnost sicer, a gotovo nezaupnost in sovraštvo do cerkve. Katoliki se morajo tej zgodovini, od protestantov izmišljeni, od-ločno ustavljati z verskega in narodnega stališča.

Recimo, česar pa ne priznamo, da bi česki narod brez Husa bil narodnostno — časno umerl, a umerlo bi jih ne bilo toliko v njem versko — večno, kakor jih

je umerlo s Husom. Častna narodnostna smert ni tako grozna, kakor je večna, verska..... Ako smo kato-liki, moramo ta aksijom priznati!

Husov upor proti cerkvi ni škodil le neizmerno cerkvi sami, ampak uničil je tudi vspehe, katere bi gotovo bil sicer imel na narodnostnem polji v interesu českega naroda in drugih slovanskih rodov.

Da je Hus, priborivši svojemu narodu dostojnega vpliva na vseučilišči, ostal pokoren sin svoje cerkve, gotovo bi ne bilo toliko tisoč dijakov zapustilo Prage. Ker je tedaj versko, ne narodno sorodstvo družilo in razdruževalo, vseučilišča praškega niso zapustili le Nemci, ampak i Slovani sosednjih dežel. S tem pa je vseučilišče praško prestalo biti duševno središče slo-vanskih rodov, kar bi gotovo že po naravni svoji legi moralo postati poprej ali poslej. S padom središča, kamor bi se bila mladina slovanskih rodov hodila učiti, pala je tudi mogočnost jedinstvenega jezika slovan-skega!

Upor Husov proti cerkvi je pa škodil českemu narodu tudi na časti in fizični moči.

Na časti: Že v srednjem veku je bila največa nečast in sramota biti odpadnik od cerkve. Husitsko gibanje se je porodilo iz narodnih in protiverskih življev. Radi tega je kmalu sosednjim katoliškim narodom veljalo ime „Čeh“ toliko, kolikor heretik, verski odpadnik! Sam Palacky, protestant, ki je bil baje jeden iz potomcev Husovih, pravi, da so v nesrečnih husitskih bojih „narodi začeli češko ime sovražiti in zaničevati.“

Ne le čast, ampak tudi fizično moč je spodkopala revolucija Husova proti cerkvi. Hus je razdelil narod česki v dva sovražna tabora. Boj se je vnel: na tleh razrušeni so ležali pomniki visoke omike iz Karolove dobe. Hus je zakrivil Lipan, Hus je zakrivil Belo goro, ker je svoj narod versko razklal. Isti Palacky pravi, da husitsko gibanje „za česki narod samo na sebi ni bilo tako srečno in spasonosno, kakor bi se bilo sicer na-djati.“ V istem zmislu ponavlja Palacky (III. 2. XII. 1.) o Husovem delu: „Popolno vničenje starodavne avkto-ritete gledé države in cerkve, potegnulo je za sabo tudi vničenje narodne jedinstosti in sloge..... za te dobe (husitske) štel se je najmanj petero glavnih strank. V nedostatku zunanjih bojev začeli so se boje-vati doma; zmaga v Domažlicah, zagotovivši varnost domovine od sovražnikov, je postala grob jedinstva in sloge česke. En del naroda se je začel vedno bolj oklepiti tujcev, da bi mogel z njihovo pomočjo potlačiti drugi del.“ „Po Husu razdraženi narod česki ni prišel niti do verskega niti do državljanskega miru, dokler se ni kopal v lastni kervi na Beli gori.“*)

In vendar je ravno upor Husov proti cerkvi (kakor se lažljivo terdi) — rešil česki narod?!

Potem recite, da niso liberalci liberalni v lažéh!!!

Na Savi je bila žegnansko nedeljo dvojna služba božja. Veselila se je posebno ta dan vsa tara svoje prav lepo prenovljene cerkve. Mogočni varh nekdanjim brodarjem, sv. Nikolaj, je dobil letos ozališano stano-vanje, za kar se je pridno delalo od spomladi do jeseni, in popravila se je cerkev znotraj od verha do tal. Dobra vdova je v ta namen darovala toliko, da se je odbila tretjina stroškov. Vse je tako čedno prenovljeno, da vsacega razveseli, kdor stopi v cerkev, ktera ima tudi stare znamenite slike v stranskih oltarjih.

Bog poverni stokrat vsim, ki so pripomogli k omenjeni cerkveni olepšavi!

*) Naročuje se lahko v „Katol. bukvarni,“ v Ljublj., ali pa v Gorici pri opravištvu „Rimskega Katolika.“

*) Primerjaj Bludy a lži v „džijnáh“ Sp. A. Hlavinka.

Iz Teržaške škofije, 7. oktobra 1888. (Sp. Rožni venec. 1. Tertine bolezni. 2. Lek proti strupu. 3. Rožno-venška cerkev Terstu.) (Dalje.) II. Roža in rozga ali loza ste si nekoliko sorodni besedi. Marija je skrivnostna roža in plemenita loza. Kadar rožni venec molimo, rože Kraljici nebeški spletno, a tudi plodovito terto vsajamo, iz katere priraste lepo grozdje in okusno, sladko, močno vino. Neke cvetlice (rože) so posebno izdaten lek proti kačjemu strupenemu piku, in za isto slovijo kot najboljši lek močno vino ali žganje. No v cveticah je strup in lek, isto v vinu in žganju. Ni je primerniše in v življenji bolj rabljene prispodobne kot je otrov in bolezen in duševni otrov in dušna bolezen — greh. Bodisi da učinke otrova razmatramo, ali način ozdravljanja. „Kaj je prav za prav v strupu, ki tako strašno deluje, še zdaj ne vemo.“ (Erjavec. Golazen str. 78.) „Ne kemično, ne mikroskopično (drobnogledno) preiskovanje ni do današnjega dne še pojasnilo, kaj je strup, in kakor sestavine tako delovanje kačjega strupa je še s temó zakrito.“ (Bock: Das Buch des gesunden und kranken Menschen str. 460.) Isto terdi g. Schreiner v koledarju družbe sv. Mohorja l. 1888 str. 69. „Kaj je strup? No, na to vprašanje s kratka niti odgovoriti ne moremo.“ — Kaj pa je greh? Tudi na to vprašanje s kratka odgovoriti ne moremo, in žali, malo je takih, ktere bi groza spreletela, ko slišijo besedo greh. Kakor je skrivnostna in strašna stvar, tako pogubo in smertonosno zlo je greh. —

Sv. oče papež Leon XIII so v svoji okrožnici iz dne 20. aprila 1884 posebej nekaj zdravil nasvetovali ubogemu človeštvu proti otrovanju od skrivnega društva framasonskega, zoper „to nagnjusno kugo, ki leze po vseh žilah deržav.“ — Ako so vsi narodi na zemlji več ali manj otrovani po „stari kači“: vendar obupati ni, kajti „ozdravljive je (Bog) storil narode na zemlji.“ (Modr. 1, 14.)

Veliko lekov so poznavali, ali saj terdili so, da jih poznajo, od nekdanj ljudje na svetu proti kačjemu strupenemu piku. Sleparsko praznoverno zagovarjanje — podobno poganskemu bogočastju in svetni filozofiji in modrovanju. Kakor se s čaranjem strupene rane ne ozdravljajo, tako vsakoverstno v tisočeri oblikah in običajih javljajoče poganstvo ni moglo in ne more ozdraviti od onega „strupu, kateri vsak greh in sleherno zlobno delo pusti v duši“ (S. Jan. Krizost.)

Starodavni pisatelji in zdravniki so imeli na ponudbo pripomočkov. Tarentin in po njem Adrijan pravita, da se treba s hrenovim sokom pomazati po životu, in da nobena kača več ne škodi. Ateneus in Galenus priporočata pomarančin in limonov sok. Apulej meni, če se enkrat s šibo udari, da kača koj oterpne, ako pa večkrat, da je potem še bolj razljutena. Albertus terdi, da naj se stolče v prah rastlina aristolohija (volčje jabelko) in žaba, in to naj se pomeša s črn timerom. Potem napiši z onim črn timerom listič, ter ga verzi pred kačo in bo koj oterpnila. Drugi so kače derli in serca njih ohranili, katera so kot lék prodajali. Sam slavni naš Valvasor je imel take neumne vraže; piše namreč, da je na tešče pojedel kačje serce, in da je terdno zavarovan s tem lekom proti kačjemu strupu. (IV. B. cap. 38.)*

Kakó se dandanes razumno ima lečiti, poveduje knjižica „Golazen, pis. Fr. Erjavec 1874“ na strani 87. in dalje.

Vse, kar je ondi rečeno, se kaj lepo vjema tudi gledé ozdravljenja in dušnega otrovanja — greha.

*) Le prevečkrat slišimo, da je še dan danes med narodom veliko veliko vraž, in mnoge še bolj neumne in škodljive, kot so bile nekdanj. Vr.

1. „Kdor ima ostro rezilo pri sebi, naj rano, kolikor se dá, globoko izreže.“ — Ni li to podobno resnemu premišljevanju in izpraševanju vesti, s katerim se rana raziskuje, in odprè, da ložej otrovana kerv odteče?

2. „Naj rano, ako z ustmi do nje more, izse rka — če nima ranjenih ali razpokanih usten, ker sicer z izserkovanjem ne samo ni pomagano, temveč nevarnost bi se povečala; ni treba pa požirati, — naj se pljune iz ust.“ — Kaj primérna podoba čiste spovedi. Ako radovoljno en sam smertni greh pri sv. spovedi zamolčiš, so tvoje duševne ustne ranjene, in mesto polahčanja, se še huje otrová. Greh treba kakor iz skeleče rane izserkati in ven pljuniti — spovedati se ga.

3. „Izrezana rana se mora takoj izprati z vodo — ali s kako jedko tekočino.“ Greh — dušna rana — se ima še s solzami pravega kesanja izpirati, to je sicer jedka (huda) tekočina, ali jako zdrava. „Samo izpiranje pa ne pomaga, ako se rana ni izrezala.“ Ne pomaga zunanji kes, in žalovanje zaradi časnega, svetnega zgubička in škode vsled greha.

4. „Ako ni pri rokah rezila — hitro rano obriši in pritisi palec na njo in tišči, kar moreš, da strup dalje ne stopa v kri. Dobro je tudi pičeni ud nad rano prevezati, da ostrupljena kri ne more proti sercu.“ — Grešnik mora koj po storjenem grehu se skesati in terdno skleniti, da ne bode več grešil. Le sam ta pomoček pa malo velja. Tako sam terdni sklep, ako ni v zvezi z drugimi pripomočki greha se iznebiti, ne pomaga dolgo.

5. Omeniti moramo še izžiganje rane. — Skušnje so naj bolj poterjale, da naj od strupa ranjeni pije salmijakovec in pa žganje ali sploh vinski cvet. — Tudi pri zadostovanju za greh je prav, da se človek spominja na „večni ogenj“, ter da s sv. Avguštinom govori: „Tukaj žgi, tukaj reži, o Gospod, pa v večnosti prizanesi!“

Nadalje pravi knjižica „Golazen“: „Izverstno zdravilo proti kačjemu strupu je vinski cvet v kakoršni koli vpojni pijači, bodi si kakor žganje, slivovica, rum ali močno vino.“ Več kakor strah pred peklom in smradom, ki je v njem, kar je vpodobljeno v smerdečem amonijaku in salmijakovcu, naj delaje v sercu spokornika in ga odvrta od hudega in od zlih nasledkov greha obvaruje ljubezen goreča do Bogá, ki je v vinu in močni pijači poznamenovana. Tudi kerščansko modrost ali filozofijo nam predočuje vino. Na ženitnini v Kani Galilejski je rekel starešina ženinu: „Vsak človek dá dobro vino prvič, in kedar se napijejo, tedaj slabšega; ti pa si dobro vino do zdaj prihranil.“ (Jan. 2, 10.) Kristus še le je dobro vino — nebeške svoje nauke na svet prinesel. Le tako modroslovje, ki sloni na evangelijskih resnicah, je pravo, dobro vino, pravi vinski cvet, ki človeku od krivih nauk otrovanemu zopet zdravje, moč, veselje podeli. „Vino razveseljuje sercé človeško.“ (Psalm. 103, 15.) Takšen izdaten lek proti ostrupljenemu svetu, kerščansko modroslovje, priporočajo sv. oče papež Leon XIII v krasnih, duhovitih svojih enciklikah, ali okrožnih pismih. Pa kakor Kristus pravi: „Če je kdo žejin, naj pride k meni in naj pije“ (Jan. 7, 37); in na drugem mestu: „Kdor bo pil od vode, katero mu bom jaz dal, ne bo žejin vekomaj“ (Jan. 4, 14); tako Modrost večna, in po nji Marija govori: „Pridite k meni vsi, kateri me želite, in nasitite se mojega sadú.. Kteri mene vživajo, so še lačni, in ki mene pijó, jih še žeja.“ (Sirah. 24, 26. 29.)

(Dalje nasl.)

Ne boj se!

(O vsih Svétih.)

Zakaj bojiš se pristopiti
V tihotni, posvečeni vert?
Saj tudi za te je odpert,
Saj mu ne moreš se ogniti.

Glej v duhu — le ta vert krasán,
Na tisoče ti rožic šteje,
Ki vse ljubezni solnce greje, —
Vertnar njegov je dobro znan.

Povsod izbira drage klice,
Prihod ima v cesarski dvor,
Palačo, kočó, in v zapor;
Ne omeče ga jok solzice.

Si zbira rožice pomladne,
Ki komaj pokazale cvet,
Ugledale so ravno svet;
Presaja jih v gredice hladne.

Poletno cvetje se žareče,
Ki se življenja veseli,
Jesensko cvetko, ki medli,
Presaja iz dozdevne — „areče.“

On ruje močnih zél steblovje,
Ki svet mu poje medlo čast;
Ne prša: ima li oblast?
Ter spravlja v drugo jih domovje. —

V domovje, da! — kar tu življenje
Imá, pobira ta vertnar!
Zapade zadnjič vse mu v dar,
Kar se rodi — ima sôpenje.

In ti, ki zdaj se plah oziraš,
Stopiti v vert se ta bojiš,
Mar meniš, da mu ubežiš
Zato, vertnarja ker preziraš? —

Imej obličje mlado, krasno,
Oblečen bodi v sam škerlat,
Na vsaki veselici svat, —
Uživaj vsako srečo časno; .

Naj dela svet ti sladke upe,
Le bodi zdrav orjak močan,
In slaven, — uka velikan,
Imej srebrá, zlatá na kupe!

Prišla bo zdajci „Božja dekla,“ —
Namigne rezno ti samó,
In v gredo pojdeš z njo tamno, —
Ko tvoja ura se bo stekla.

Ne boj se! — vidiš te gredice? —
Približaj se, zvestó poglej;
Ki serčno ljubil si jih prej, —
Tu spé si bratci in sestrice.

Tu oče spi ti, ljuba mati,
Prijatla skriva grob globok,
Tu spančka dragi tvoj otrok,
Tvoj angelček priserčni zlati.

Če tudi krije nje gomila
Občuje z njimi duh naj tvoj;
Molče velé ti, čuj! — nocoj:
„Ljubezni smert nam ni ugasila.

Zakaj bojiš se pristopiti
Tu k nam na posvečeni kraj?
Edina pot od tod je v raj,
Le grob zamore nas združiti. —

O moli za nas verno. zvesto,
In mi prosili bomo tam,
Ko se odpre ti groba bram,
Da sprejme te nebeško mesto.

Bo tvoja duša prosta greha,
O blagor tebi tisti čas!
Objel te bo nebeški kras
Tam, kjer življenje več ne neha.

Na svidenje! prijatelj mili!
Spominjaj nas se — boj nikar,
Če v Bogu loči nas vertnar,
V nebesih bomo se združili.“ —

Radoslav.

Razgled po svetu.

Rim. (*Zvezdica pisateljem.*) Sv. zbor za „Index“, ter za preiskovanje bukev in spisov, je poslednji čas dal neko določilo, ki je zelo podučljivo za pisatelje. Iz Barchinonske škofije bilo je namreč omenjenemu zboru predloženo delce z naslovom: „*El Liberalismo es pecado*“ — „Prostomišljajstvo je greh.“ Pisatelj je Feliks Sardà. Predloženo pa je bilo zboru tudi drugo delce: „*Refutacion del integrismo*, id est: *Refutacion de los errores contenidos en el opusculo: „El Liberalismo es pecado.“* Pisatelj je D. de Pazos. To poslednje delo terdi, da v prešnjem delu g. Sardà so pomote in čutiti je, da je precej pihal proti Sardà-tu.

Sveta kongregacija je prvo in drugo delo resno prevdarila. Toda v prvem ni našla nikakoršnih pomót zoper trezni nauk, temveč izrekla je, da pisatelj prvega dela Don-Sardà je hvale vreden, kajti on s tehtnimi dokazi redno in jasno zreli nauk odmenjele tvarine predlaga in zagovarja, brez žaljenja kogar si bodi.

Ni pa bila enaka sodba izrečena nad drugim delom, de Pazos-ovim namreč; kajti v neki zadevi potrebuje to delo poprave, verhu tega pa se ne more hvaliti način, kakoršnega pisatelj rabi bolj zoper osebo Don-Sardà kakor pa zoper pomote, ktere si misli v spisu tega pisatelja.

Zato je sveti zbor zapovedal, da naj D. de Pazos, opomnjen po svojem škofijstvu, umakne iztise svojega dela, kolikor je to še mogoče, in naslednjič, ako se namerijo kaki sporeki, naj se zderžeje vsakterih psovanih proti osebam, kakor učí prava Kristusova ljubezen: še toliko bolj, ker naš Sv. Oče Leon XIII močno priporočajo, da naj se zmote pobijajo, ne ljubijo pa in ne poterjajo ruganja proti osebam, in še zlasti odličnim v učenosti in pobožnosti.

Sveti zbor to škofu naznanja s pristavkom, da smé to razodeti tudi verlemu diecezanu D. Sardà-tu v prid umirjenja njegovega duha. — Obširniše prim.: Acta Ord. Min., fasc. X

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Vesoljni namen za mesec listopad (november.))

a) Glavni namen:

Terpeče duše.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Konec.)

A kako kažimo svoje sočutje v djanji?

Za one, pri katerih ne moremo blizo biti ter jim pomagati, t. j. za večino terpečih duš, vsekako le z molitvijo.

Pred vsem molimo, da naj gré, če je božja volja, kelih mimo vseh onih, ki tako britko terpe, da bi ga jim ne bilo treba izpiti do dna. Vsaj je tako tudi Zveličar v smertnem strahu svojega presv. Serca molil za se in za nas. A ni bila Očetova volja, da bi bil šel kelih mimo, in poslal mu je zato angelja, ki ga je poterdil, da je izpil kelih za se in za nas.

In tako tudi mi terpečim dušam izprosimo angelja moči, da naj jih poterdi v veri in v upanji in v ljubezni.

Gospod naj poterdi vero terpečim, da sami ne nehajo moliti ob času obiskovanja. „Otrok, jaz sem Gospod, ki daje pomoč ob času stiske: pridi k meni, če se ti slabo godi. To je, kar naj bolj ovira tolažbo iz nebes, ker se prepozno oberneš k molitvi.“ (Tom. Kemp. 3. 30.) Serce, oko in roko povzdigni pred vsem v verni molitvi v nebo ti, ki te je zadela roka Gospodova, da spoznaš, da je Gospod, ki te tepe, hoteč te ozdraviti, da se te, »poznavšega Njega, ne polasti prevelika žalost. Če je kdo žalosten, piše sv. Jakob (5, 13), naj moli; po zgledu svojega Odrešenika na Oljski gori, vporablja naj tudi druga milostna sredstva sv. Cerkve, ss. zakramentov, ki so viri svetega veselja, tekočega iz Jezusovega Serca, ki je bilo v neizmerno žalost vtopljeno v getzemanskem vertu. Molitev in ss. zakramenti dadó moč, milost Kristusovo, ki toliko more storiti v slabem mesu, da se tega, česar se po naravi boji, pred čemur beži, v dušnem ognju poloti, da se mu to še celo omili.“ (Tom. Kemp. 2, 12.)

Taka serčnost in tako veselje v terpljenji priraste tako rekoč samo iz serca, če duša ne vidi le v luči vere, da prihaja slednjič vse iz roke Gospodove, in ne od slepega slučaja, in tudi ne iz hudobnosti ljudi, ki bi nas znabiti pred vsem radi mučili, temveč verhu tega tudi še v upanji spozná, kako dragocén zaklad imamo v terpljenji, če tudi dostikrat čisto nič nanj ne mislimo. Uboge duše v vicah nimajo tega zaklada, ker si s svojim terpljenjem ne morejo ničesar več zaslužiti; angelji in svetniki nebeški bi nas morali zato zavidati, ko bi bili sploh zmožni še kake želje, ki bi mogla motiti njih blaženost. Terpljenje čisti, povzdigne in bogatí dušo, stori nas večje ter zmožnejše ljubezni in vživanja božjega za celo večnost. „O da bi bil vreden, kaj zarad Jezusovega imena terpeti! Kaka čast za te, kako veselje vsem svetnikom božjim, kak lep zgled drugim ljudem; kajti vsi hvalijo lepo čednost, potrpežljivost, če prav jih le malo hoče voljno terpeti.“ (Tom. Kemp. 2, 12.) In vendar je terpljenje edina pot k potrpežljivosti, ko bi lahko zbirali, tedaj bi si morali želeli za to življenje malo veselja, a veliko stiske in nadloge zarad Jezusovega imena, ker bi bili tako njemu in vsem njegovim svetnikom podobnejši, sej na zemlji ni nič Bogu dopadljivšega, ljudem nič koristnejšega, kakor če voljno za Kristusa terpe.

A seveda pri sercu, ki Boga ljubi, se taka volitev sama ob sebi umé, in za tako ljubezen do Boga terpečim dušam moramo moliti, da voljno, kakor mora biti po uku svetih očetov, božje terpljenje v prid ljudem poplačajo s terpljenjem ljudi za Boga. Terpljenje samo bo potem zopet naj vspešneje redilno sredstvo take ljubezni, kajti, kakor je imel sv. Ignacij Lojolski navado reči, noben les ni tako pripraven, da vzderžuje ogenj ljubezni, kakor križev les. Ljubezen zopet, popolno darovanje, ki po Jezusovem zgledu sama na se pozabi, da se daruje za Boga in ljudi, je sama zopet naj zdatnejša tolažba v terpljenji.

Ker pa je ta ljubezen temeljna misel, delajoča moč molitvenega apostoljstva, zato njegovi udje ne bodo le sami v naj hujem terpljenji, ktero koli naj jih zadene, v popolnosti ljubezni iskali pomoči, temveč toliko gorečnejše tudi skušali, da jo po studencu molitve napeljejo iz Jezusovega Serca v serca njegovih vernih, posebno zanj terpečih. In ker je naš Odrešenik obljubil: Jaz bom duše, ki so se mojemu Sercu s posebno pobožnostjo posvetile, v njih stiskah tolažil, zato nas mora že samo to poterditi v pobožnosti do Sv. Serca, potem pa tudi vneti, da tudi druge za to pobožnost pridobivamo, da se tako tudi vdeležé v terpljenji in v križih tega zdravnega sredstva. Pobožnost k presv. Jezusovemu Sercu je pobožnost ljubezni, in njena popolnost je popolnost ljubezni. Kjer je pa ljubezen, pravi se,oudi ni terpljenja ali, če je kje terpljenje zarad ljubezni, ondi postane terpljenje samo ljubezen. Tedaj vsi terpini naj se obernejo k Gospodovemu Sercu! Ostal bo pri besedi; zapisal bo njih imena v svoje Serce ter jih tolažil v križih že tu na zemlji; onstran pa bo oterl vse solze z njih lica; po množini bolečin v njih sercih bodo njegove tolažbe razveseljevale njih dušo (Ps. 93. 19); da, verujem, pravi apostelj (Rim. 8. 18), da se terpljenje tega časa ne dá primerjati z veličastvom, ktero bomo dosegli.

b) P o s e b n i n a m e n i :

15. S. Leopold. Cesar avstrijski. Da bi se pomnožilo število dobrotnikov cerkvá. Več občin. Dolgo potovanje.

16. S. Otmar. Prospéh duhovnim vzgojevališčem. Več izpridenih, upornih, spačenih, nepokornih otrok. Več trgovcev.

17. S. Gregorij Čudodelnik. Delo vérskega razširjanja. Mnogi posli. Več lahkomišljenih.

18. S. Oton. Meklenburško. Z molitvenim apostoljstvom posebno združene redovniške družbe. Več močno boječih, obupljivih, na duhu bolnih.

19. S. Elizabeta. Tirinška. Pospeševatelj molitvenega apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine. Več vdovcev in vdov. Prav veliko zadév zarad poklica.

20. S. Korbinijan. Nadškofija monakovsko-brižinska. Več malovernih in mlačnih, posebno takih, ki zamujajo službo božjo.

21. Marijino darovanje. Za pobožnost k Materi božji. Otroci. Društva za cerkveno obleko. Več posebno strastnih.

22. S. Cecilija. Prospéh pravi cerkveni glaabi. Več ženinov in nevest. Več samo na se navezanih in ubogih.

23. S. Klemen. Sveti Oče. Da bi se rešilo delavsko vprašanje v kerščanskem duhu. Prav veliko duhovnikov. Mnogo odpadnikov.

24. S. Janez od Križa. Za zaničevanje sveta in za ljubezen do križa. Red karmelake gore. Več nesrečnih in na pol obupanih.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolna gospá za zdravje. — Mladeneč za stanovitnost. — Mati priporoča sina, da bi opustil pijanost in pregrešno znanje in se čisto poboljšal. — Žena priporoči moža pijanca, preklinjevalca, ki je zlasti v pijanosti zelo hudoben, da bi se spreobrn timer na prošnje N. lj. G. presv. Serca, sv. Jožefa in sv. Antona Pad. — Bolna deklica se zaupljivo priporoča v molitev za ljubo zdravje; ako bo uslišana, hoče zahvalo po „Zgodnji Danici“ razglasiti. — Priserčno se priporoča v gorečo molitev neka žena za ljubo zdravje in obljubi, ako bo uslišana, hoče zahvalo po „Zg. Dan.“ razglasiti. — V družbena molitev in priprošnje sv. Jožefa in sv. Antona se priporoča vdova v veliki stiski in potrebi, da bi na priprošnje Naše lj. Gospé, sv. Jožefa in sv. Antona zadobila pomoč, kar že več časa prosi z obljubo naznaniti, in spomin napraviti za uslišanje v zahvalo in čast N. lj. G. presv. Serca.

Zahvale.

Serčna zahvala sv. Antonu Pad., ker sem zopet dobila, kar je bilo zelo v nevarnosti. R. L.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Kranjski deželni zbor je v zadnjem zasedanju sklenil, da se zistemizuje služba duhovnega pastirja za deželno delavnico v Ljubljani z letnino 800 gld., s prostim staniščem in kurjavo. Zahteva se razum. sposobnosti za ta poklic posebno še tudi zmožnost slovenskega, nemškega in italijanskega jezika.

Gg. priprošnjiki naj prošnje na deželni odbor vložé do 30. novembra 1888 po preč. ordinarijatu svoje škofije.

Novosti. Die Confessionelle Schule. Von Aug. Rohling. Dem hohen Reichsrath gewidmet. Linz 1888. — Ta brošurica z 49 stranmi je tako tehtna, da bi jo vsak le nekoliko olikani, ktere koli stranke, moral z vso pazljivostjo prečitati. Več o tem govoriti nam o tej priliki prostora in časa manjka.

„Zlati orehi“, s podobnicami (drugi predelani natis) so ravno prišli na svetlo. Spisal slovenski mladini Ivan Tomšič. Cena lične in spodbudne knjižice je 35 kr., po pošti 40 kr. — po vseh bukvarnah.

V Hagu namerjajo ondotni katoličani sklicati tabor, na katerem se bodo poganjali za to, da sv. Oče papež svoje pravice zopet dosežejo.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Cerkevno vmeščeni so čč. gg.: Karol Lapajne na Vavta-vas 18. sept.; Fr. Petrovič

na Trato 24. sept.; Ant. Šmidovnik na Prečino 26. sept.; Damijan Pavlič na Kostanjevico. — V pokoj prestopita čč. gg.: Peter Vartol, župnik v Hinjah. in Jan. Ev. Vovk, župnik v Št. Jerneju. — Č. g. Jan. Podboj, kurat v Št. Petru pri Slavini, je postal župnik v Planini. — Č. g. Fr. Groznik bode oskerboval vikarijat v Zagorji. — Č. g. Jan. Nemanjič, dozda v pokoji, postal je administrator v Št. Ožbald. č. g. Leop. Lotrič, administrator v Zlatopolji, č. g. Jan. Kunaver pa adm. v Polomu. — Č. g. novoposv. Konrad Texter gre za duh. pom. v Čatež pri Kostanj. — Prestavljeni čč. gg.: Jan. Šlakar iz Boštanja v Boh. Bistrico; Jak. Lebar iz Križevega pri Kost. v Boštanj; Fr. Demšar z Mišne peči v Križevu; Leop. Picigas s Kolovrata v Mirno peč; Al. Krainer s Čateža v Kolovrat; Fr. Mekinec v Št. Vid nad Lj.; Anton Koblar iz Mengša v Št. Juri pri Kr.; Leop. Zaletel v Mengeš; Fr. Kušar s Trate v Moravce. — Razpisane so duhovnije: Bohinjska Bela, Št. Jernej, Hinje, Zlatopolje, Št. Ožbald. Vse do 20. t. m.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: G. K. P. 25 gld. — Č. g. župnik Al. Staré 3 gld., „da bi se dijaška miza ne poderla!“ — Č. g. župnik Anton Golobič 5 gld. — Preč. g. župnik Bl. Šoklič 3 gld. — Č. g. duh. pastir Fr. Tavčar 2 gld. — Nekdo, ki je bil v mladosti sam ubožec, 1 gld. — V. r. gr. Sofija Auerspergova z bl. kontesama 3 gld. — Liza Z. 30 kr. — Preč. g. župnik Jan. Potočnik 10 gld. — Č. g. župnik Jan. Ev. Vovk 3 gld. — Č. g. J. Tavčar 3 gld.

Za sv. Detinstvo: Prečast. g. župnik Jan. Potočnik 2 gld. — Z Breznice 24 kr. — Antonija Miklavc 1 gld.

Za sv. Očeta: Z Breznice 1 gld. 30 kr. — Dobrotnik po preč. g. župniku Bl. Šokliču 50 gld.

Za bratovščino sv. Leopolda: Antonija Miklavc 1 gld.

Za afrikanski misijon: Antonija Miklavc 1 gld. — Preč. g. župnik Jan. Potočnik 5 gld. — Preč. g. župn. Karol Tedeschi 3 gld. — Iz Horjula 4 gld. zbirka. — Z Jesenic zbirka 4 gld. — Neimen. 1 gld. — Janez Jalen 2 gld. — Dobrotnik po preč. g. župn. Bl. Šokliču 25 gld.

Za cerkev na Šmarjetini gori. — Vseled klica z odpertim pismom Šmartinskim faranom pri Kr. pošlje nekdo iz Istre prvi kamniček za cerkev na Šmarjetini gori — v znak hvaležnosti; prejel je pred malo leti obilno podporo za cerkvico sv. Jožefa. Ako bi se cerkev ne zidala, naj bo za naj potrebniji misijon 1 gld. 20 kr.

Za odkupovanje Dahomejskih zamurskih otrok: Gosp. Fr. Omejc 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Preč. g. župnik Jan. Potočnik 3 gld. — Čast. g. Fr. Okoren 2 gld. — Dobrotnik po preč. g. župn. Bl. Šokliču 100 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Dobrotnik po preč. g. župn. Bl. Šokliču 25 gld.

Za Marijanišče: Č. g. Ant. Koblar 35 gld., dečkom za „Miklavža.“

Za sirotišnico v Kočevji so darovali p. n. gg.: Fr. Dolinar v Horjulu 5 gld. — A. Nemec, kapl. v Trebnju, 2 gld. — Miha Centič, vikar v Deskli, 3 gld. — Fr. Kosar, kanonik v Mariboru, 2 gld. — L. A. 4 gld. 50 kr. — Jožef Koman, župn. v Sežani, 10 gld. — Peter Svetlio, župnik v Avberji, 1 gld. — J. Zakotnik, župn. v Monte pri Koprju, 2 gld.